



Stallarholmens Hembygdsförening

Toresund • Ytterselö • Överselö



Årsskrift 2004



Stallarholmens Hembygdsförening

Postadress: Sörliden, 640 61 Stallarholmen

Info: 0152-406 57 Postgiro: 41 71 07-0

E-post: hembygd@stallarholmen.com

Hemsida: www.stallarholmen.com/hembygd



Årsavgift 2005

Familj 180 kr

Enskild 100 kr

Vår Hembygdsgård ligger vid Toresunds kyrka

Foto: Sven G. Nilsson

Styrelse 2004

Ordförande	Lars Jönsson	0152-402 33
V. ordförande	Sven G. Nilsson	0152-431 00
Kassör	Margareta Fridorff	0152-422 66
Sekreterare	Bo Lindell	0152-347 77
	Edmund Eriksson	0152-431 14
	Lars Winroth	0152-347 14
	Berndt Mellander	0152-430 50
Suppleant	Kurt Warging	0152-411 17
Suppleant	Sven Reiland	0152-410 83

Medarbetare i årsskriften: Sture Appelblom, Lars Winroth, Lars Jönsson, Berndt Mellander.

Formgivning: Irène Johansson, mediatorpet

Tryckningen är bekostad av Arnold Hanséns minnesfond.

Ordföranden har ordet

Jag vill tacka alla de inom vår förening som genom sin oegenlyttiga insats gjort att vi haft ett bra verksamhetsår under 2004. Det vore bra om vi var fler som kunde göra en insats för vår hembygdsförening. Det kan bli lite tungt ibland när vi inte är fler som jobbar. Jag har full förståelse för att många tvekar inför att engagera sig för ideellt arbete. Många av oss har jobb som man måste pendla till. Det blir lätt långa dagar. Har man barn som skall skjutas till olika aktiviteter så blir det inte mycket tid över för föreningsliv.

Vi måste på något sätt lösa problemet. Vi är för många pensionärer i vår styrelse och vi saknar också kvinnliga styrelsemedlemmar – för närvarande finns det bara en kvinna i styrelsen. Jag tror att vi kunde få en bättre verksamhet om vi hade fler yngre och framför allt fler kvinnor i styrelsen.

Som pensionär har man tid att ägna sig åt hembygdsföreningen. Det är dessutom intressant och roligt så man skall inte klaga. Utan tvekan behöver vi dock friskt blod för att vår förening skall anpassa sig till framtiden.

Under det kommande året kommer länsstyrelsen och Sörmlands

Museum att granska och undersöka de fornlämningar som finns inom vårt område. Selaön kommer att inventeras särskilt med hänsyn till lantbruket. Det är av intresse att vi i hembygdsföreningen följer den verksamheten. Under 2004 blev det en miss när man granskade en del av Toresund.

Vi kommer att försöka göra vår hembygdsgränd lite mer tillgänglig under året.

I övrigt så kommer vi fortsätta vår verksamhet som förr om året.

Jag vill också passa på att uppmana medlemmarna att komma med förslag på aktiviteter som ni tycker vi skall ta upp.

Lars Jönsson
Ordförande



Foto: Sven G Nilsson

Året som gått

Verksamhetsåret 2004 har varit fyllt av olika aktiviteter. Styrelsen har träffats varje månad och beslutat om föreningens verksamhetsinriktning. Ekonomin har vi också diskuterat och tagit beslut om. Hembygdsgården kräver en hel del underhåll och vi försöker med insats av frivilliga krafter hålla ned kostnaderna.

Vi började året med ett intressant besök på *Livrustkammaren* där vi besåg en utställning om Gustav Vasa. Livrustkammaren har mycket annat visa upp, så vi tog del av det mesta som fanns där. En mycket lyckad och välbesökt utflykt.

I februari besökte vi *Multeum* där Katja Sinn visade oss omkring i kommunens nya kulturinstitutionsbbyggnad.

Mars månad är den tid på året då vi har vårt årsmöte så var det även i år. Berndt Mellander hade ordnat så att vi i april fick ta del av Harry Flodins och Rune Nilssons erfaren-

heter och minnen från *Selaöpojkar- nas* numera nedlagda verksamhet. Intressant att höra hur de kom att hamna i Stockholm och hur de så gott det gick höll kontakt med sin hembygd.

Valborgsmässoafton ansvarade vi för tillsammans med Vikingaföreningen och Företagarföreningen.

Den 15 maj besökte vi *Nybble by* där Forngruppen hade arrangerat en givande förevisning av den gamla byn.

Midsommarafton på Mälsåker var i år ovanligt välbesökt.

Vår *sommarsöndag* den 1 augusti hade ett intressant inslag där John Pettersson visade sin samling av gamla mopeder och berättade historien bakom varje moped. Vi kunde också studera några väldigt fina motorecyklar som fanns på plats. Gamla traktorer och jordbruksredskap kunde vi också studera.



Foto: Lars Jönsson

Årets *båtutflykt* gick till Sturehof I utflykten deltog över 100 personer. Föreningens *båtutflykter* tycks vara mycket populära och vi hoppas kunna fortsätta med denna verksamhet även om det kan vara svårt att hitta lämpliga utfärdsmål.

Den 18 september svarade Berndt Mellander och Sture Appelblom för en underhållande *diskussion om sjöfarten* i Stallarholmen. Där fick vi oss till del mycket intressanta detaljer om båtrafiken som betytt så mycket för samhällets utveckling. Bl. a. att man tog sig till Stockholm så mycket snabbare med båt än med tåg ända fram till 20-talet. Så talet om att de som bodde i vår hembygd i början på förra seklet skulle leva ett isolerat liv får man nog ta med en nypa salt.

I oktober har vi vår *städdag* då vi snyggas upp på tomten och ger gården i ordentlig uppsnygning. Vi skulle dock gärna se att fler medlemmar ställde upp och hjälpte till.

För att vi inte alltför mycket skall ägna oss det som varit hade vi i november bjudit in Toivo Flingdal att berätta om hur man tänkt sig *Sundbystrand i framtiden*. Toivo redo-



Midsommarstången reses vid Mälsåker.

Foto: Lars Jönsson



Vår guide framför en av de fina kakelugnarna på Sturehofs slott.

Foto: Lars Jönsson

gjorde för planerna och för hur man tänkte bevara alla fornfynd som gjorts inom området. Mycket intressant att höra hur samhället kommer att utvecklas inom de kommande 15 åren.

Årets verksamhet avslutades med *grötafton* den 3 december där vi förutom gröt utfägnades med folkmusik framförd av familjen Odén från Härad. Makarna Odén är båda riksspelemän så underhållningen var mycket uppskattad.

Vi i styrelsen hoppas att de aktiviteter vi ordnat har uppskattats av våra medlemmar. Har någon förslag på någon utflykt eller något som ni tycker vi borde ägna oss åt så hör av er. Adresser hittar ni i årsskriften.



Familjen Odén underhåller på grötaftonen.

Foto: Lars Jönsson



Sommarsöndag i Hembygdsgården: Karl-Erik Wretström samtalar med Oscar Karlsson, 93 år, som varit anställd hos skeppare Appelblom, som hade skutan "Solide" på 1920-talet.



Nisse Lindblom säljer sina hantverksprodukter.

Foto: Lars Jönsson

Aktiviteter 2005

Mars

19 mars – Årsmöte

April

16 april – Anbyttardag

30 april – Valborg

Maj

21 maj – Båtresa till våren på Birka



Juni

24 juni – Midsommarfirande vid Mälsåker.

Juli

31 juli – Sommarsöndag vid hembygdsgården.

Augusti

20 eller 27 augusti – St. Sundby och Julita.

September

24 september – Bilder från Toresund/Ytterselö/Överselö, Berndt och Sture visar.

Oktober

29 oktober – Städdag hembygdsgården.

November

19 november – Någon aktivitet på hembygdsgården.

December

2 november – Grötafton på hembygdsgården.



Kartstudier i Hembygdsgården vid sommarsöndagen 2004.

Foto: Lars Jönsson



Stallarholmens Hembygdsförening

Postadress: Sörliden 640 61 Stallarholmen
Info: 0152-40557, Postgiro 41 71 07-0
Epost: hembygd@stallarholmen.com
Hemsida: www.stallarholmen.com/hembygd



Vår hembygdsgård vid Tonesunds kyrka

Styrelsen för Hembygdsföreningen tackar våra medlemmar för 2004

Vi hälsar våra nytilkomna medlemmar välkomna i föreningen

Vill även Du bli medlem?

Årsavgift enskild medlem 100:- familj 180:-

Postgiro 417107-0

Hembygdsgården kommer att ha öppet hus lördagar 13.00 – 15.00

Du är välkommen med tips och synpunkter samt att ta del av vårt arkiv med bilder, tidningsartiklar, kartor, släktforskning m.m.

Vi hyr även ut hembygdsgården för bröllopfester, möten etc.

Lokalen är trivsamt och lämplig för max 70 personer

Köket är fullutrustat och hjälp med kaffeservering kan ordnas

Hyreskostnaden för 2005 är 400 kronor per dygn

Hembygdsvforskning

Ett arbete om dåtiden i nutiden för framtiden

”Drömmen om Elin” på Selaön?

Bilderna togs år 1902 vid Äleby 5:1, Udden, och vid Rosberg på Överselö 1912 av Selaöfotografen Martin Söderholm.

Ägare till gården Äleby nr. 1, Överselö, var då Maria Eugenia Lönn, född Hällbom 1857. Hon var dotter till trädgårdsmästaren Anders Hällbom vid Äleby på Ytterselö och

änka efter hemmansägaren Johan Albert Lönn som avled 1894 i njur-inflammation endast 36 år gammal.

Johan Albert Lönn var son till skepparen Johan Eric Lönn vid Äleby Kvarn på Ytterselö. Vid hans dop var en av faddrarna skepparen vid Mälsåker August Lönn, morfar till Barbro Alving.



Med på bilden från Udden 1902 finns – förutom Eugenia själv – hennes brorson Ernst Hällbom, gårdskarlen Johan Elofsson och hennes systerdotter Elin Lovisa, född 1890.

Elins mor Anna Lovisa Hällbom, född 1859 i Ytterselö, gifte sig år 1900 med den elva år äldre trädgårdsmästaren vid Janslunda Karl Johan Lilja. De vigdes av Komminister Kiellman-Göransson i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm

I vigselboken står Anna Lovisa som ” trädgårdsförsäljare.” Det kan rentav vara så att det var på uppdrag av Lilja som hon utövade sitt yrke, kanske skickade han såväl sina trädgårdsprodukter som sin tillkommande hustru med ångf. Engelsö från Ekebyvik till torgplatsen på Munkbron?

Och nog var det behändigt att gifta sig i Storkyrkoförsamlingen dit Munkbron hör.

Paret flyttade samma år, i december 1900, tillsammans med Annas dotter Elin till Munsö.

(Karl Joh. Lilja kom därifrån till Janslunda 1898.)

Banden med släkten i den tidigare hemsocknen fanns tydligen kvar eftersom Elin konfirmerades 1905 i Överselö kyrka.

Attest om detta har prästen sänt till pastorsämbetet i Munsö där hon då bodde.

På bilden av de två flickorna i Leksandsdräkt vid Rosberg 1912 är Elin flickan till vänster. Väninnan Anna skulle kunna vara Elins tre år yngre kusin Anna Maria Hellbom från Kvarntorp.

Att flickorna har likadana dräkter kan tyda på de fått dem av någon välbeställd gemensam släkting, kanske av moster / faster Eugenia?

Strängnäsfotografen Arne Lundh, som gjorde nya kopior på Martin Söderholms efterlämnade negativ, har noterat att Elin inspirerade Karl



Ö Överselö 1912. Elin Lovisa Hällbom med väninna 284 Anna vid besök vid Rosberg i Leksandsdräkter. Elin inspirerade C. Jularbo till " Drömmen om Elin "

Jularbo till dragspelslåten ”Drömmen om Elin”.

Karl Jularbos sonhustru Katja bekräftar att hennes svärfar ibland hälsade på hos sin gode vän plåtslagarmästare Bror Josef Johansson (”Plåt-Jocke”) vid Kolsundet, det är därför inte osannolikt att Kalle hade sina vägar åt Selaön redan på 1910-talet, kanske när Elin hälsade på hos sina släktingar i Äleby på Ytterselö eller Äleby på Överselö.

Kalle Jularbo har också besökt Nybble på Överselö. En av bönderna i byn, Erik Selin, har berättat för sin son Bertil att han efter en marknadsdag i Strängnäs bjöd Kalle med sig hem, kanske på en liten efterfest. Han sov över i granngårdens drängstuga och lär under besöket i Nybble ha träffat en flicka som hette Elin och som blev dragspelslåtens Elin.

Om besöket ägde rum åren 1908 till 1914 så fanns det flickor att välja på, under de åren bodde vid olika tillfällen inte mindre än tre flickor med förnamnet Elin i Nybblebyn!

Katja Jularbo uppger också att det skulle ha funnits en annan Dröm-Elin i Värmland vilket inte heller är osannolikt, det är ju inte ovanligt att man förlägger kända personers förehavanden i sin hemort för att sprida lite glans över bygdens historia.

Vi överlämnar åt läsarna att själva spekulera i vem som var den rätta Elin, vi nöjer oss med att här ha berättat en historia som har anknytning till några av Martin Söderholms bilder.

*Sture Appelblom
Berndt Mellander*

Karl Karlsson (1893–1966) tog namnet Jularbo efter den by i Dalarna där han växte upp. Han blev berömd som kompositör och dragspelare.

Han spelade in cirka 1 500 grammofonskivor under 1900-talets första hälft. Bland hans mest kända dragspelslåtar märks ”*Livet i Finnskogarna*”, ”*Avestaforsens brus*” och just ”*Drömmen om Elin*”.

Vi som är lite äldre minns att han på 1940-talet ibland hyrde Vikingavallen tillsammans med sonen Eberhard Jularbo och hans dansorkester. Kalle uppträdde då under pausen med några låtar på sina gamla durspel.

*Bilderna från Strängnäs
Museums bildarkiv*

Flera bilder hittar du på vår hemsida- www.stallarholmen.se



Carl G. Nilsson, Långsälmen, omkr. 1917

Töresund, Herrestad 1:1

4-23-4 2
T 419

Herrestads råttarlag omkr. 1917.

Blåkre

Äldre raden:

Lundin

1

2

Josef

Josef Kratz, soldat,

3

Lönås soldattorp.

Stenkvist, far till 4

20 och 24

Båge

5

6

Malmsten

7

Liljegren, Fågel-

sången

8

Lindblom, träd-

gårdsmästare

9

Mittraden:

10. Julius Eriksson,

snickare

11. Claas Henrik Karlsson,

Landholmen

12. Karl Eriksson

13. Anton Serander

14. Karl Johan Johansson

15. Andersson, Edvik

16. Karl Erik Sundkvist,

Kantstugan

17. Samuel Larsson

18. Insulander, smed,

far till 23

19. Ekström, smed, skeppet

Främre raden:

20. Ester Stenkvist ?

21. Helga Eriksson ?

22. Henning Höglund

23. Folke Insulander,

Slottsvik

24. Hilmer Stenkvist,

son till 4.

25. Bror Fredriksson

26. Ture Serander

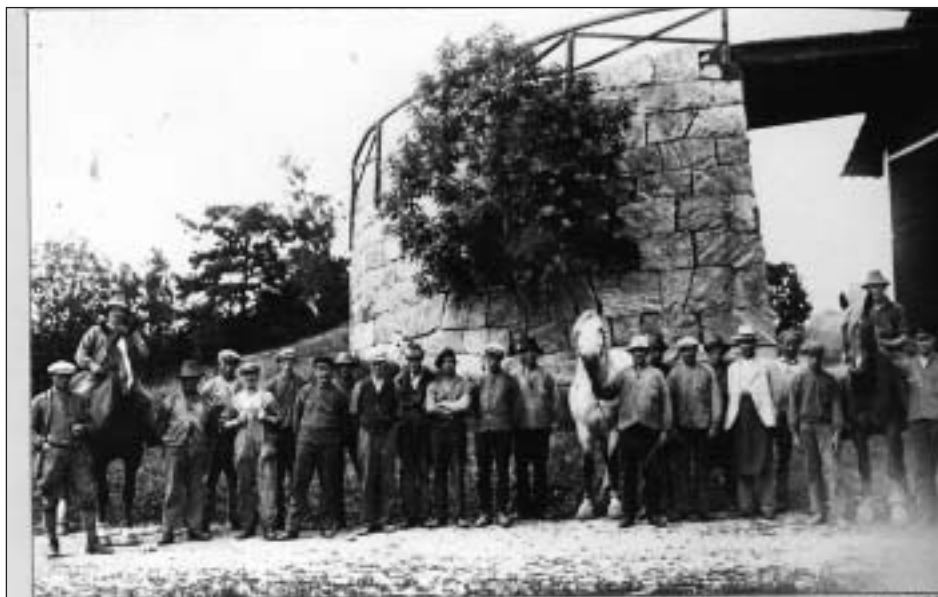
27. Erik Kratz

28. Einar Andersson,

Edvik.

förr i tiden

om/hembygd. Det finns hundratals bilder i vår bild databas.



1930-talet

Torsund, Herrestad

A 05 04 0
T 417

Herrestads råttarlag på 1930-talet:

Från vänster:

- | | |
|-------------------------------------|--|
| 1. Inspektor Axel Edlund | 12. Larsson, Nils |
| 2. David Pettersson ("Stora Fälla") | 13. Eriksson, Hugo |
| 3. Helge Fredriksson | 14. Larsson (Alverholm), Josef |
| 4. Blomkvist, Karl? | 15. Larsson, Ernst |
| 5. Pettersson | 16. Karlsson, Klas, morfar till kortets ägare Nils Eriksson. |
| 6. _____ | 17. Karlsson, Bertil |
| 7. Fredriksson, Erik Vilhelm | 18. Trädgårdsmästare Lindblom |
| 8. Johansson, Ferdinand | 19. Skånberg, Axel |
| 9. Karlsson, Evert, Landholmen | 20. Larsson (Alverholm), Arvid |
| 10. Andersson, Vilhelm | 21. Fredriksson, Evert |
| 11. Pettersson (Blidstrand), Sven | 22. Karlsson, Henning |

Biskopen från Selaön,

Stephan Insulin,
född Larsson

Han föddes den 4 oktober 1726 vid Stora Fröslunda på Överselö, döptes till Stephan och var son till bonden Lars Staffanson och hans maka Kristina (Kerstin) Danielsdotter.

Som tioåring deltog han i ett husförhör som hölls av kyrkoherden i församlingen, Hellstadius, och blev uppmärksammas av denne för sin förmåga att under förhöret svara på svåra frågor. Hans kunskaper antecknades i husförhörsboken och föräldrarna tillrättades att låta sonen studera.

Eftersom föräldrarna inte ansåg sig ha råd med detta lovade Hellstadius att pojken gratis skulle få bo hos honom och att också i övrigt bekosta pojkens studier.

Hellstadius hade själv två barn, en son som gick bort i unga år och en dotter som sedermera gifte sig med en efterträdare till Hellstadius som kyrkoherde i Överselö, Eric Humbla, han som ritade och 1771 gav ut kartan över Selaön som finns hos hembygdsföreningen.



Foto: Sven G Nilsson

Året efter, 1737, avled Hellstadius och Stephan måste söka medel för sina studier på annat håll. Han löste det genom att under sommarlovet arbeta som informator och genom sockengång.

Sockengång var ett sorts legaliserat tiggeri där djäknen (eleven) fick sig tilldelat ett distrikt där han hade rätt att samla in pengar för sitt uppehälle under studietiden. Det här sättet att finansiera sin utbildning förbjöds 1780 men avskaffades som praxis först 1835 enl. Lilla Uppslagsboken. (?)

När Stephan började i trivialskolan i Strängnäs 1736 latiniserade han sitt efternamn till Insulin efter det latinska namnet Insula Sela på sin hemort Selaön.

Vid 23 års ålder lämnade han gymnasiet i Strängnäs och skrevs

in som student vid Uppsala universitet och 1758, när han var 32 år gammal, promoverades han till filosofie magister. Det var som synes ingen särskilt snabb studiegång som utmärkte hans lärdomsbana.

1761 gifte han sig med Kristina Lillja, de fick en son som sedermera blev handelsbokhållare i Stockholm.

Docent i Uppsala

1760 blev han docent i matematik i Uppsala efter att ha försvarat en avhandling om att lösa (det olösliga) problemet med cirkelns kvadratur.

Hans insats härvidlag torde bestå i att ytterligare en teori kunde avföras från det vetenskapliga fältet.

Insulin var också intresserad av geografi och astronomi och medlem i Cosmographiska sällskapet som bildades i Uppsala 1758.

Han författade skriften "Om folkslagens seder och bruk" som gavs ut i Strängnäs 1772.

Hans bana som docent i Uppsala blev kort, han återvände till Strängnäs och utnämndes 1767 till lektor i fysik och logik. Han lät också prästviga sig, kanske för att få tillgång till något av de prebenden från Överselö och Aspö pastorat som ingick i tjänsterna som förste och andre lektor i teologi vid läroverket i Strängnäs.

Lektor i teologi

1782 blev han andre teologie lektor och fick därmed överta prebendet för Aspö pastorat från den tidigare andre teologie lektorn K G Barkman som avancerat till förste.

Prebende var inkomst från ett pastorat som gavs som lön till någon högre tjänst inom kyrkan eller skolväsendet.

Prebendaturen i Aspö upphörde 1882 då församlingen blev ett självständigt pastorat som fick egen kyrkoherde från 1887.

För Överselös del upphörde prebendaturen först 1904 och 1905 fick man också där en egen kyrkoherde, Frans Stade, som levde och verkade i församlingen fram till på 1930-talet.

Insulin, som från 1769 ingick i konsistoriet, hamnade där i en falang som stod i motsatsställning till den stridbare och tydligen ganska självsvåldige biskop Serenius. Biskopen hade bl.a. anmärkt på att Insulin utverkat en ersättning på 200 daler kopparmynt som kontrollant för arbete vid skolbyggnaden och att han borde sluta med att vid sammanträden ställa onödiga, onyttiga och intrikata frågor som medförde att ärenden försenades.



Biskop i Strängnäs stift

1793 avled biskop Serenius efterträdare Benzelius och vid biskopsvalet fick förste teologie lektorn vid gymnasiet, prosten i Överselö, Karl Gustaf Barkman flest röster. Insulin kom först på tredje plats men det blev ändå han som av regeringen utnämndes till biskop. Han var då 67 år och hade varit i strängnäs-läroverkets tjänst i 26 år. Under sina tio år som biskop

genomförde han genomgripande reparationer på domkyrkan, bl.a. fick koret nya fönster och ett nytt orgelverk installerades. För egna pengar anlade han också en väg från biskopsbostället Sundby gård på Tosterön till Vargholmen.

Biskop Stephan Insulin avled den 12 maj 1803.

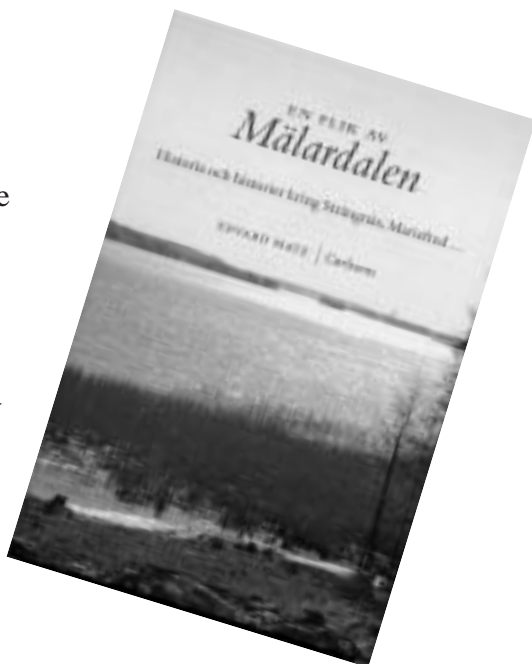
*Sture Appelblom
Berndt Mellander*

*Källa: Carl-Johan Clemedson:
Strängnäs biskopen Stephan Insulin,
Strängnäs Gilles skrift nr 7.*

En flik av Mälardalen

En skildring av vad som hände för länge sedan, men också ganska nyligen, i Strängnäs kommun.

Boken är skriven av Edvard Matz och du kan köpa den via Stallarholmens Hembygdsförening. Priset är 200 kronor. Ring 0152-422 66 för mer upplysningar.



Intressant fynd på Fläsket

I somras gjordes ett intressant jordfynd på den lilla ön Fläsket strax utanför Kolsundet. Det var en mycket välbevarad trefotsgryta i någon sorts kopparlegering mot mässing.

Lokala kännare gissade att grytan var från 1600-talet men sakkunniga på Historiska museet i Stockholm menar att den är betydligt äldre än så. De uppskattar att grytan är från medeltiden och tillverkades någon gång under 1300- eller 1400-talet. En arkeolog har undersökt fyndplatsen och konstaterat att

Fläsket inte har varit en medeltida boplats utan snarare att grytan har tappats i vattnet från en båt som väntat på rätt vind inför färden vidare österut. På den tiden stod Mälarens vatten ungefär tre meter högre än idag, men landhöjningen har fört grytan från två meters djup till en meter upp på land där den hittades.

Att tappa en metallgryta på den tiden var enligt arkeologen en stor förlust och man har säkert försökt att hitta den i bottenslammet, utan framgång. Kanske var det hantverkare på väg till en marknad och nu förlorat en gryta och därmed kanske hela förtjänsten med resan? Teorierna är många kring hur grytan hamnade på Mälarens botten.

Om du själv vill se grytan i verkligheten kan du besöka Läns museet i Nyköping där grytan nu är under konservering och ska införlivas i den fina medeltidsutställning **Schack och Makt**.

Hittad och nedtecknad av Lars Winroth



Foto: Sven G Nilsson

Ur SÖRMLÄNSKA HÄRADS DOMBÖCKER FRÅN 1500-TALET

Utgivna av Magnus Collmar 1953

Detta utspelades i Hembygdsgården för över 400 år sedan

SELEBO HÄRADS DOMBOK 1596

Päär Ryningh, häredz höffdinge.

Nämdenn:

Nils i Liida	(Lida, Ärja)
Siffred i Skär	(Sigfrid i Skär, Aspö)
Pär i Lyteslundha	(Lötslunda, Janslunda, Överselö)
Pär i Wandesta	(Vannesta, Toresund)
Hindrich i Hwseby	(Husby, Ytterselö)
Nils i Norby	(Norrby, Toresund)
Pär i Wigby	(Viggeby, Överselö)
Måns i Huittinge	(Vittinge, Överselö)
Måns i Loodsta	(Låstad, Strängnäs)
Anders i Ramsöö	(Ramsö, Kärnbo)
Erich i Kräffusta	(Krågesta, Ytterselö)
Jöns i Kåffuesta	(Kåvesta, Toresund)

(24/11)

Wpå tetthe förskreffne åhr hwlts (hölls) lagating i Sälbo (Selebo) häred i Torsens soknestwgw (Toresunds sockenstuga) then 24 nouember i närware Pär Ryning til Langnö, Axel Åkeson (Soop) til Algöö, min nådige herre och förstes fogder Erich Olson, Holger Anderson.

(1) Sammatiid kärde (anlagade) Bencktt i Hwseby och talade til Siffredh ibidem (på samma plats), att han körde genom ett led (gärdesgårdsgrind) och icke stenge igen effter sig, och ther igenom kommo swin in och giorde Bencktt skade på hwette (vetet).

Tha dömdhe nemnden, att Siffred skulle giffua Bencktt hwette igen, 1 span.

(2) Sammatiid kärde Erich Olson, fogde på Räfteån, til Pär i Fröberga, att han for ifrån herrens heman (kronans hemman) för en retther fardager war. (fardag = avflyttningsdag)

Bleff therföre saker herrenn – 6 mark. (böter till kronan – 6 mark)

(3) Sammatiid kom för retthe Eskäll Simans son i Ekeby (trol. Överselö) och bekende sig haffua krengt en piigha Walborg benemnd, och efter han tog henne till ecktta blef han benåd, herrens sak + 4 mark. (böter till kronan + 4 mark)

(4) Sammatiid kom för retthe Jöns i Klahammar (Överselö), enn dreng, och bekende sig haffwa tagiid någed kornn aff grannens

åker och bleff therfore saker herren – 8 mark, häredzhöfvingen + 8 mark.

(5) Sammatiid kom för retthe Erich i Magröö (Magerö, Aspö) och bekendhe sig hauffa krengt en piiga benemnd Walborg och tog henne til ecktta. Herrens sak + 5 mark, häredz höfvingen – (5 mark)
Hans Jönsson, lagläsare

*Anm. I vissa mål tillföll en del av böterna häradshövdingen som tjänstearvode. Vid treskiftes bot delades böterna mellan kronan, häradshövdingen och målsägaren. Avskrivet och "tolkat" i nov. 2004.
Sture Appelblom*



*Stol för häradshövdingen.
Foto: Sven G Nilsson*



Stallarholmens Hembygdsförening

Postadress: Sörliden 640 61 Stallarholmen
Info: 0152-40657. Postgiro 41 71 07-0
Epost: hembygd@stallarholmen.com
Hemsida: www.stallarholmen.com/hembygd



Vår hembygdsgård vid Torelands kyrka

Styrelsen för Hembygdsföreningen som har förmånen att bo och verka i en lugn hembygd beslutade på årets första styrelsemöte den 17/1 att från förra årets överskott bidra med 5000:- till tsunamikatastrofens offer (drygt 10:- per medlem). Förhoppningen är att våra medlemmar ställer upp bakom vårt beslut för att stödja dem som idag inte har någon hembygd att leva i. Pengarna kommer att via vår lokala Rödakorskrets kanaliseras till hjälpbehövande.